

Výročná správa 2021

WWF Slovensko

“Rok 2021 bol pre WWF Slovensko a ochranu prírodného prostredia úspešný.

Dosiahli sme významný krok v záchrane starých lesov Slovenska, presadili celoročnú ochranu vlkov a spustili riečnu revolúciu odstránením prvej hrádze na horskej rieke. Všetky tieto úspechy potvrdili dôležitosť spolupráce v duchu „together possible“, teda „spolu to dokážeme“. Tieto úspechy sa nám podarilo dosiahnuť vďaka spolupráci s viacerými organizáciami a inštitúciami a vďaka angažovanej verejnosti, ktorá podporila naše snahy a petície. V našej každodennej práci vidíme, že čoraz viac z nás chce lepšiu budúcnosť pre planétu a pre naše deti, a to nám dáva silu.“

Miroslava Plassmann
riaditeľka, WWF Slovensko

O WWF: Ľudia a príroda môžu žiť v harmónii

WWF (Svetový fond na ochranu prírody, angl. World Wide Fund for Nature) je najväčšou nezávislou organizáciou na ochranu prírody na svete. Pôsobí vo viac ako 100 krajinách. WWF založila skupina významných britských prírodovedcov v roku 1961, v prvých rokoch sa zameriavali na záchranu ohrozených druhov živočíchov.

Postupne sa WWF začala venovať ochrane prírody a udržateľnému rozvoju systematicky, zameriava sa ochranu voľne žijúcich živočíchov, ochranu a obnovu lesov, oceánov a sladkovodných ekosystémov a cieľi aktivity na príčiny straty biodiverzity, vrátane spôsobu výroby energie a potravín, potrebu transformácie ekonomiky a udržateľné využitie prírodných zdrojov.

Na Slovensku WWF pôsobí od roku 2014, no ako samostatná pobočka od roku 2019. Tím sa zameriava na ochranu lesov, vôd a šeliem. V oblasti lesov presadzuje ochranu vzácných lesov a prírode blízkeho a klimaticky udržateľného lesného hospodárenia.

V ochrane vôd sa venuje revitalizáciám riek a mokradí a spriechodňovaniu riek prostredníctvom odstraňovania bariér. Pri ochrane šeliem sa WWF Slovensko sústreďí na ochranu ohrozených druhov, mapovaniu a ochrane migračných trás šeliem a riešenia pre spolupžitie medzi človekom a šelmami.

Naša vízia

“Poslaním WWF je prispievať k zastaveniu ničenia prírodného prostredia Zeme a podieľať sa na vytváraní budúcnosti, kde ľudia budú žiť v súlade s prírodou.”

Čo sa nám podarilo v našich lesoch

Oslobodenie národných parkov

Koncom roka 2021 dostali národné parky výborný vianočný darček. Urobili sme prvý krok k efektívnejšej ochrane prírody v našich najcennejších územiach. Poslanci parlamentu schválili novelu zákona o ochrane prírody a krajiny, vďaka ktorej vznikli Správy národných parkov ako samostatné právne subjekty, pričom v TANAPE, PIENAPE a NP Slovenský raj prešli pod tieto správy všetky štátne pozemky. V zvyšných národných parkoch prešli pod správu parkov len štátne pozemky v 4. a 5. stupni ochrany. Prechod pozemkov v nižších stupňoch ochrany je podmienený schválením zonácie.

Prijatie novely sme spoločne s ďalšími ochranárskymi organizáciami podporili masívnou kampaňou Oslobodme národné parky. Petíciu oslobodme.sk, ktorá žiadala komplexnú reformu ochrany prírody, a aby štátne pozemky v národných parkoch spravovali samotné parky, podporilo vyše 57-tisíc signatárov.

FSC – pomáhame lesom

Lesy plnia významnú úlohu v boji s klimatickou zmenou. Pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, spomaľujú otepľovanie v čase najväčších horúčav, sú miestom, kde si radi chodíme oddýchnuť. Napriek tomu patria k najviac ohrozeným ekosystémom planéty. Aj preto sa WWF dlhodobo snaží presadzovať zodpovedné hospodárenie v našich lesoch podľa princípov FSC. Značka FSC (Forest Stewardship Council) zaručuje, že na výrobu produktov bolo použité drevo z lesov, v ktorých sa hospodári trvalo udržateľne z pohľadu environmentálneho, ekonomického, aj sociálneho. V lesoch nesmie dochádzať k nadmernej ťažbe, vzácne lesy sú chránené, nesmie dochádzať k znehodnoteniu cenných území, vody či pôdy a nesmie dochádzať k zneužívaniu práv pracovníkov a ohrozeniu ich zdravia.

V roku 2021 sme spustili kampaň na podporu FSC, experti WWF Slovensko sa zapájali do procesov certifikácie prostredníctvom identifikovania lesov veľkého spoločenského významu. Za posledné štyri roky sa rozloha certifikovaných lesov u nás zdvojnásobila, v roku 2022 predstavovala 328-tisíc ha.

Rezervácia Pralesy Slovenska je realitou

Na Slovensku vznikla 1.12. 2021 rezervácia Pralesy Slovenska. Vyhlásenie rezervácie zavrážilo dlhoročné snahy ochranárskych organizácií OZ Prales a WWF Slovensko. Ako rezervácie boli vyhlásené nechránené alebo nedostatočne chránené staré prírodné lesy a pralesy na 76 lokalitách v rôznych častiach Slovenska s celkovou výmerou 6 462,42 hektárov.

Vyhláseniu rezervácii predchádzalo dlhodobé úsilie na ktorého počiatku bola snaha poznať a zmapovať najstaršie prirodzené lesy Slovenska. Nasledovala príprava návrhu rezervácie spoločne s partnermi OZ PRALES a štátnymi ochranármi a vyrokovanie dohody so štátnym podnikom LESY SR, že do vyhlásenia rezervácie nebudú v lokalitách ťažiť. Organizácie spustili aj petíciu „Dajme pralesom 5“, ktorú podporilo vyše 30-tisíc ľudí.

Ako sme chránili naše rieky

© Rob Kleinjans

Spustili sme riečnu revolúciu

Hať na rieke Hučava v Podpoľaní je od júna 2021 minulosťou. Hať pod obcou Očová bola nepriechodná pre všetky vodné organizmy a predstavovala prekážku pre prirodzený tok sedimentov a organických látok. Odstránili sme ju s podporou verejnosti a v spolupráci so Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p..

Odstránenie nefunkčných a nevyužívaných prekážok je najlepší spôsob „oslobodenia“ a spriechodnenia riek. Spriechodnenie riek zlepšuje ich ekologický stav a biodiverzitu, obnovuje funkciu riečnej krajiny, vrátane zadržiavania vody, čím prispieva k zmierňovaniu klimatickej zmeny. Odstraňovaním bariéry na Hučave sme len začali, spolu s partnermi sme dokončili hodnotenie ďalších prehradení na riekach vhodných na odstránenie a pripravuje ďalšie projekty. Je to dôležité, pretože práve európske rieky patria medzi najviac fragmentované na svete, teda ich prehradzuje najviac priehrad, malých vodných elektrární či iných typov bariér. Podľa Európskej environmentálnej agentúry sú práve bariéry kľúčovou príčinou, prečo sa z našich riek vytráca život a až 60 % riek v Európe v zlom stave.

Zastavili sme výstavbu MVE na Hrone

Postavili sme sa proti výstavbe MVE Hronský Beňadik. Najvyšší súd SR rozhodol, že plány na jej výstavbu neprešli riadnym posúdením vplyvov na životné prostredie, predovšetkým chránené územie európskeho významu „Stredný tok Hrona“. Na súd sa obrátili ochrannárske organizácie Rieka – združenie na ochranu vodných tokov a Združenie Slatinka s podporou WWF Slovensko a s pomocou VIA IURIS. Naše úsilie viedlo až k zastaveniu výstavby nariadenej Najvyšším súdom SR.

Nejde o prvý úspešný spor, ktorým sa snažíme zachrániť riekku Hron. Podľa plánov štátnych úradov na rieke malo vyrásť až 40 malých vodných elektrární. Niektoré rozhodnutia v prípade týchto zámerov možno považovať za precedensy, a to predovšetkým pri MVE Žiar nad Hronom, kde Najvyšší súd SR rok skôr jasne uviedol, že ochrana životného prostredia je verejný záujem, ktorý má v tomto konkrétnom prípade prednosť pred súkromným záujmom. Tiež upozornil, že úrady nesmú dopady na životné prostredie skúmať len formalisticky, ale pri územných konaniach si musia naozaj plniť svoju úlohu ochraňovať životné prostredie.

Nová vodná politika

Naša krajina mení svoj prístup k vodám a má ambíciu zlepšiť ekologický stav riek a podzemných vôd. Rok 2021 patril práci na novej koncepcii vodnej politiky, ktorá bola pripravovaná participatívnym spôsobom, za účasti odborníkov a inštitúcií z rôznych oblastí a sektorov. WWF Slovensko sa intenzívne zapájalo do prípravy koncepcie a naše požiadavky a návrhy na zelené opatrenia boli do koncepcie zapracované.

Zmena prístupu k vodám je nevyhnutná preto, aby sme zastavili úbytok biodiverzity v riekach, keď práve migrujúce ryby patria dnes k najhrozivejším druhom živočíchov. Je nevyhnutná, pretože prispieva k zmierňovaniu dôsledkov klimatickej zmeny a k udržaniu vody v krajine.

© Tomáš Hulík

Ako sme pomohli našim šelmám

© Staffan Widstrand

Pomoc zraneným živočíchom

Podarilo sa nám podporiť rozšírenie Záchranej stanice pre zranené živočíchy v Zázrivej a pomôcť tak zachrániť a vrátiť do prírody viac zranených zvierat. Hodine Zeme patrí od roku posledná marcová sobota večer o 20.30, kedy sa symbolicky zhasnú dominanty na celom svete s cieľom upriamiť pozornosť verejnosti na poškodzovanie prírody a poukázať na možnosti, ako zmenili správanie a snažili sa žiť v rámci limitov planéty.

V roku 2021 sme na Hodinu Zeme spustili kampaň Šanca pre zranené zvieratá a s pomocou verejnosti sme získali financie na rozšírenie záchranej stanice o malý les, ktorý poskytuje vhodný priestor na rehabilitáciu väčším druhom zvierat. Časť peňazí pomohla vybudovať v návštevnej zóne náučne prvky pre deti. Záchranná stanica funguje od roku 2001 a zameriava sa na záchranu poranených či chorých voľne žijúcich zvierat a opustených mláďat, ich rehabilitáciu a návrat do prírody. Od vzniku zachránila už vyše dvetisíc zvierat. Venuje sa i osvete, každoročne ju navštívi viac ako dvetisíc návštevníkov, najmä rodín s deťmi a školy.

Migrácia šeliem je kľúčová pre ich prežitie

Rovnako ako sa potrebujeme aj my ľudia presúvať krajinou po bezpečných cestách či železničiach, potrebujú sa presúvať medzi chránených územiach aj živočíchy. A rovnako na to potrebujú bezpečné migračné koridory. Bez nich zostanú šelmy či iné druhy živočíchov izolované v chránených územiach, bude sa znižovať ich populácia a zhoršovať zdravotný stav a z dlhodobého hľadiska sa z našej prírody stratia.

Preto sa WWF Slovensko dlhodobo venuje mapovaniu a ochrane migračných koridorov voľne žijúcich živočíchov. Okrem šeliem sme sa v roku 2021 zameriavali vo vybraných územiach Slovenska aj na monitoring migračných potrieb a trás aj menších cicavcov, ako napr. syseľ pasienkový, druhov lúk a pasienok ako napr. motýľ modráčik krvavcový a spoločne s partnermi - predovšetkým so ŠOP SR, aj vodných a na vodu viazaných živočíchov, ako vydra riečna, korýtko riečne, rak riečny či užovka fľakaná.

Celoročná ochrana vlka

Symbolicky na Deň Zeme, podpísal minister životného prostredia SR vyhlášku, ktorá vlka dravého zaradila medzi celoročne chránené živočíchy. Vyhláška, ktorá ukončila lov vlka platí od 1.6.2021. Od roku 2000 zatiaľ poľovníci na Slovensku v rámci legálnych možností usmrtili takmer 1800 vlkov.

Prijatím vyhlášky ministerstvo reagovalo na Otvorenú výzvu na zastavenie lovu vlka na Slovensku, ktorú adresovalo ministrom životného prostredia a ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka vyše 30 ochranárskych organizácií, vrátane WWF Slovensko. Výzvu podporilo svojim podpisom 51-tisíc občanov.

Súbežne s presadzovaním celoročnej ochrany vlka sme pokračovali v rozširovaní povedomia o efektívnej ochrane hospodárskych zvierat a vytváraní nástrojov na podporu týchto ochranných opatrení zo strany štátu.

V súlade s prírodou, budúcnosť podnikania

V novembri sme zorganizovali webinár na zvýšenie povedomia o klimatickej kríze a na príklade spolupráce s firmou Velux ponúkli jej riešenia. Webinár bol určený pre zástupcov firiem, ktoré sa o riešenia klimatickej krízy zaujímajú. Rečníkmi boli zástupca Veluxu, členka poradenskej spoločnosti PWC a našu víziu za WWF Slovensko predniesla naša riaditeľka.

V spolupráci s mesačníkom Forbes Slovensko nám diskusiu moderoval šéfredaktor a zároveň sme webinár online streamovali online na facebookovej stránke Forbes Slovensko.

Projekt Ovocné remízky

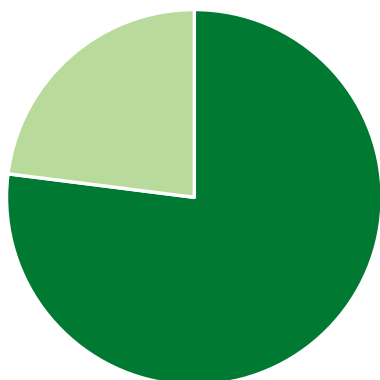
Na projekte sme spolupracovali s firmami KPMG a Zurich Insurance. Zamestnanci týchto firiem spolu s nami a OZ Prakoreň vysadili dokopy 140 ovocných stromov v poľnohospodárskej krajine. Sadenie stromov prispieva k viazaniu uhlíka do dreva a pôdy, spevňuje pôdu a chráni ju pred eróziou. Stromy zároveň zadržujú vodu v krajine a vyrovnávajú extrémne klimatické podmienky vo svojom okolí. Ovocné stromy okrem týchto výhod poskytnú aj potravu pre hmyz a zvieratá a vytvorili malú oblasť plnú biodiverzity v poli, kde by inak rástla napr. iba slnečnica. A aby toho jednou výsadbou nebolo dosiahnuté málo, tak alejou stromov sme vytvorili aj biokoridor spájajúci dve remízky a umožnili bezpečnejší priestor pre pohyb zvierat v krajine. Súčasťou projektu Ovocné remízky boli aj online vzdelávacie webináre pre zamestnancov firiem KPMG a Zurich Insurance.

Globálne spolupráce s presahom na Slovensko

V roku 2021 sme v rámci nadnárodných kontraktov spolupracovali s firmou Bolton Food (Rio Mare) na kampani Spolu pre oceány. Partnerstvo s Bolton Food sa zameriava na posilnenie dlhodobej ochrany tuniakov a ďalších kľúčových druhov a ich ekosystémov. K tomu slúži záväzok zo strany Rio Mare realizovať rybolov etickým, právnym, transparentným a plne dohľadateľným spôsobom.

Tesco a WWF spojili sily, aby zvýšili povedomie o udržateľných stravovacích návykoch, podporili zdravie spotrebiteľov a zmiernili environmentálny dosah našej produkcie a spotreby potravín. Výsledkom bude viacero spoločných kampaní a aktivít v roku 2022.

Príjem z korporátnych spoluprác 2021

■ Regional ■ Local

WWF A TESCO
SPOLUPRACUJÚ NA
UDRŽATEĽNEJŠOM
VÝBERE POTRAVIN.

Individuálni darcovia

CERTIFIKÁT o adopcii RYS OSTROVID

*Menomenomeno
Priezviskopriezvisko*

Rys ostrovid sa z našej prírody stráca. Vaša symbolická adopcia pomôže chrániť rysa a vytvárať mu bezpečný domov.

Ďakujeme

Ja Tassan
Miroslava Plasmanová
Raziteľka WWF Slovensko

Suma darov od individuálnych darcov za rok 2021 pochádzala z vianočnej kampane s názvom **Adoptuj rysa** a celoročnej kampane Podporte slovenskú prírodu. Obidve kampane sme organizovali cez portál Darujme.sk. Celkový počet darcov za rok 2021 je 238.

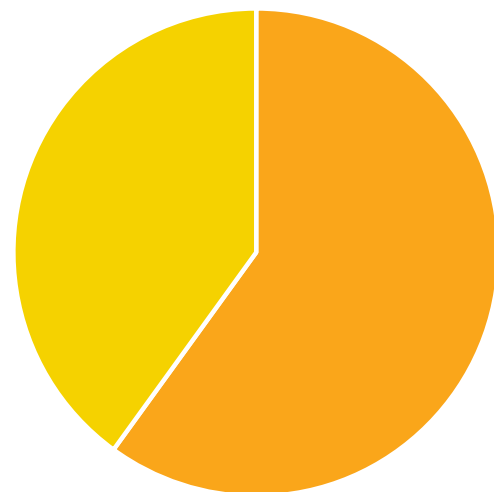
Kampaň **Podporte slovenskú prírodu** je celoročne aktívna na webstránke wwfsk.org v sekcii Podporte nás.

Cieľom kampane **Adoptuj rysa** bolo zvýšiť povedomie verejnosti a upozorniť na problémy populácie rysa ostrovida na Slovensku a získať financie na ochrannárske aktivity vedúce k jeho ochrane. Kampaň sme pripravili v spolupráci s agentúrou Ponyhouse a bola aktívna od 15.12.2021 na našom Facebooku a Instagrame. Hlavným motívom boli detské kresby, ktoré ukazovali ako si deti predstavujú rysa, ktorého nikdy nevideli. Kresbičky zobrazovali rysa v nereálnych farbách a tvaroch. Sloganom kampane bola veta: Takto vyzerá rys podľa 5 ročnej Lenky. Nikdy ho nevidela a ak nezakročíme, ani ho nikdy neuvidí. Ku kampani sme vytvorili stránku na našom webe a odkaz s názvom Adoptuj rysa smeroval na portál darujme.sk. Odmenou za pravidelné darcovstvo a jednorazový dar vo výške 30 Eur a viac, bol certifikát o symbolickej adopcii rysa ostrovida.

Pre individuálnych darcov sme v spolupráci s firmou Fusakle pripravili aj možnosť podporiť našu prácu v oblasti veľkých šeliem kúpou tematických ponožiek. Motívom ponožiek bol znovu rys ostrovid a firma Fusakle ich zaradila medzi kolekcie Pomáham. Schválený výťažok z predaja ponožiek nám firma Fusakle zasiela kvartálne. Možnosť podpory cez Adoptuj rysa aj predaj rysích ponožiek na stránke Fusakle bude aktívna počas celého budúceho roka.

Príjem od individuálnych darcov za rok 2021

■ WWF ■ Adoptuj Rysa

Náš tím

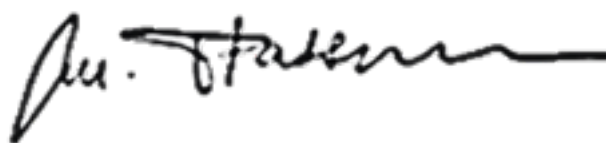

Spracované / Prepared by:

WWF Slovensko, občianske združenie

Schválené / Authorized by:

Mgr. Miroslava Plassmann, PhD.
CEO

Working to sustain the natural world for the benefit of people and wildlife.

together possible™ panda.org

WWF SLOVENSKO
MEDENÁ 101/5 | 811 02 BRATISLAVA
IČO / Reg. no.: 52204430 | DIČ / Tax reg. no.: 2121339231